MUISTIO LANNAN POLTTOON LIITTYVÄSTÄ HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ 95/2018 vp

Ympäristöministeriö/Ympäristönsuojeluosasto

Lainsäädäntöneuvos Katariina Haavanlammi
Erityisasiantuntija Sami Rinne

- Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön Euroopan unionin sivutuotteita koskevan asetuksen muutos, jonka mukaan hevosten ja muiden tuotantoeläinten lantaa voidaan korkeintaan 50 megawatin (MW) yksiköissä käyttää polttoaineena ilman jätteenpolttolainsäädännön vaatimusten noudattamista.

- Suomi on itse ajanut aktiivisesti kyseistä EU- asetusmuutosta erityisesti hevosenlannan polton näkökulmasta, ja tavoite hevosenlannan hyödyntämisestä energianlähteenä on kirjattu myös hallitusohjelmaan.

- Kaikki korkeintaan 50 MW yksiköt eivät polttoainetehonsa perusteella kuulu ympäristönsuojelulain soveltamisalaan. Karkeistaen kaikkein pienimmät eli alle 1 MW yksiköt kuuluvat vain elämistä saatavista sivutuotteista annetun lain soveltamisalaan. Esitystä valmisteltaessa päädyttiin siihen, ettei tätä lähtökohtaa muuteta. Ympäristönsuojelulain soveltamisalaa ei olisi ollut pelkästään lannan polton vuoksi perusteltua laajentaa niihin kaikkein pienimpiä yksiköitä, jotka nykyisin jäävät lain rekisteröinti- ja lupavelvollisuuksien ulkopuolelle.

- Edellä selostetun vuoksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sekä ympäristönsuojelulakia että eläimistä saatavista sivutuotteista annettua lakia. Muutokset sisältävät esimerkiksi näiden kahden eri säädösten mukaisten valvontaviranomaisten työnjaon. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille säädetään velvollisuus antaa lannan polttoon liittyvissä kysymyksissä asiantuntija-apua sivutuotevalvonnasta vastaavalle toimivaltaiselle viranomaiselle.

- Vaikka jätteenpolton vaatimuksia ei tarvitse noudattaa, ovat vaatimukset kuitenkin jatkossakin melko tiukat. Vaatimukset muodostuvat sekä energiantuotannolle säädetyistä vaatimuksista, että lisäksi suoraan EU- asetukseen kirjatuista vaatimuksista. Ympäristönsuojelun taso ei siten heikentyisi.

- Huomionarvoista on, että yli 50 MW yksiköissä lannan poltto edellyttäisi edelleen jätteenpolttolupaa. Suomessa on tällä hetkellä vain yksi lantaa jo polttava tämän kokoluokan laitos (Fortum Power and Heat Oy)

- Keskeisimmän osan esityksestä muodostavat säännökset, joilla toimeenpannaan EU-asetusmuutoksen mahdollistamat tuotantoeläinten lannan polttoainekäyttöön liittyvät poikkeukset.

- Poikkeukset mahdollistavat muun muassa olemassa oleville kattiloille kuuden vuoden siirtymäajan EU- asetukseen kirjatun polttolämpötila-vaatimuksen noudattamiselle sekä kevyemmän hiukkaspäästöraja-arvo pienille kattiloille.

- Poikkeusten soveltaminen edistäisi merkittävästi lannan energiahyödyntämisen taloudellista kannattavuutta. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan, että poikkeukset otettaisiin Suomessa

käyttöön täysimääräisesti. Tämä toteutettaisiin myöntämällä poikkeukset kaikille toimijoille suoraan lain sääntelyllä, jolloin tapauskohtaista viranomaisharkintaa ei tarvittaisi.

- Esityksen keskeisimpiin säännöksiin kuuluvat myös laskentasäännöt päästöraja-arvojen määrittämiseksi monipolttoaineyksiköissä. Niitä sovelletaan tilanteissa, joissa tuotantoeläinten lantaa poltetaan samanaikaisesti muun polttoaineen, kuten puuhakkeen tai turpeen, kanssa. EU – asetusmuutos mahdollistaa tällaiset kansalliset säännökset.

- Kaiken kaikkiaan esitykseen sisältyvät lait parantaisivat lannan polttoainekäytön taloudellista kannattavuutta korkeintaan 50 MW yksiköissä. Hevosenlannan polttoainekäytön arvioidaan lisääntyvän maksimissaan noin 100 000 tonniin vuodessa, mikä on noin 20 prosenttia hevosenlannan kokonaismäärästä.